

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 48 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, występując o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 przedkłada informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

- 1) planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin w niewielkim zakresie wyznacza ogólne ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Informacje o charakterze przewidywanych działań i stopniu w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji tych przedsięwzięć opisano w rozdziale 1.1.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 1, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów, których realizacja postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. **Należy zauważyć, że projekt dokumentu pn. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin spełnia przesłanki wymienione w art. 48 ustawy ooś.**

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie

1.1. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) to zasadniczy dokument służący zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji w gminie. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278) *rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.*

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy **Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin** zawiera:

- szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;
- opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk;
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujący:
 - o listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia (nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania);
 - o charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań;
- mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
- opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
- opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji;
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
- określenie niezbędnych zmian w uchwałach;
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji;
- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin jest wyprowadzenie z sytuacji kryzysowej obszaru o największej kumulacji negatywnych zjawisk (tj. fragmentów obszarów w miejscowościach Skomlin, Bojanów i Brzeziny), za pomocą realizacji zaproponowanych celów. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr XXV/138/2025 Rady Gminy Skomlin z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skomlin (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2026 r. poz. 364). Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 92,9 ha, co stanowi ok. 1,7% powierzchni Gminy Skomlin.

Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszarów rewitalizacji zostały określone problemy i potrzeby w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. W odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania wyznaczono cele rewitalizacji, które służą osiągnięciu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Cele zostały podzielone na horyzontalne – wspólne dla całego obszaru rewitalizacji oraz obszarowe – dedykowane poszczególnym podobszynom, tak aby uwzględnić specyfikę lokalną każdego z wyznaczonych obszarów rewitalizacji.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin ujęto również kilka przedsięwzięć dla pojedynczych obiektów poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, zgodnie z założeniami art.15 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Są to punktowe przedsięwzięcia dotyczące istniejących obiektów w miejscowościach: Wróblew, Wichernik, Kasak Duży (których zasadność została szczegółowo uzasadniona w treści projektu dokumentu).

CELE HORYZONTALNE

H1. Poprawa jakości życia społecznego mieszkańców

Celem jest zwiększenie aktywności społecznej dzieci, młodzieży i seniorów, wsparcie osób wykluczonych społecznie oraz przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom, a także budowanie silnej tożsamości lokalnej wszystkich mieszkańców.

H2. Rozwój lokalnej gospodarki i aktywizacja zawodowa

Celem jest zwiększenie liczby miejsc pracy, wspieranie przedsiębiorczości lokalnej oraz aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i starszych.

H3. Poprawa dostępności i jakości przestrzeni publicznej

Celem jest modernizacja obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni wspólnych, ich przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz rewitalizacja pustostanów i zdegradowanych terenów. Działania obejmują remonty, adaptacje budynków oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych, a także wspieranie dostępności komunikacyjnej.

H4. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej

Celem jest poprawa jakości infrastruktury technicznej i ochrony środowiska poprzez modernizację sieci infrastruktury, termomodernizację budynków, poprawę dostępu do kanalizacji oraz rozwój zieleni i przestrzeni rekreacyjnych. Działania wspierają równocześnie bezpieczeństwo mieszkańców i zwiększają efektywność energetyczną obiektów publicznych.

CELE OBSZAROWE

Obszar rewitalizacji Skomlin

S1. Rewitalizacja pustostanów i opuszczonych budynków

Przekształcenie opuszczonych i nieużytkowanych budynków w funkcje mieszkalne, usługowe lub kulturalne w celu poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni miejskiej.

S2. Poprawa infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej

Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych, aby zwiększyć dostępność usług dla mieszkańców i wzmocnić integrację społeczności lokalnej.

S3. Wsparcie aktywności społecznej dzieci i seniorów

Tworzenie programów i przestrzeni sprzyjających uczestnictwu w kulturze, sporcie i działaniach społecznych dla różnych grup wiekowych.

Obszar rewitalizacji Brzeziny

BR1. Poprawa dostępności do obiektów edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych

Rozbudowa lub adaptacja infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz rekreacyjnej, aby zwiększyć dostępność usług dla mieszkańców.

BR2. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Promowanie rozwoju mikroprzedsiębiorstw, wsparcie osób podejmujących działalność gospodarczą poprzez doradztwo i szkolenia, a także włączanie osób bezrobotnych do aktywności zawodowej.

BR3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych, co wpłynie na obniżenie kosztów eksploatacji oraz poprawę komfortu użytkowników.

Obszar rewitalizacji Bojanów

BO1. Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom w społeczności lokalnej

Wsparcie działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych mających na celu zmniejszenie zjawisk przemocy i problemów uzależnień wśród mieszkańców.

BO2. Zwiększenie aktywności społecznej dzieci i młodzieży

Przygotowanie infrastruktury do zajęć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych oraz programów rozwijających kompetencje społeczne i obywatelskie młodych mieszkańców.

BO3. Wsparcie przedsiębiorczości i rozwój lokalnej gospodarki

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wsparcie inicjatyw gospodarczych, włączenie osób bezrobotnych na rynek pracy, aby zwiększyć dochody i aktywność zawodową mieszkańców.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 278) w **Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin** zawarto listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ich dobór wynika z potrzeby reagowania na najważniejsze problemy oraz potrzeby mieszkańców, a także z dążenia do poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Przedsięwzięcia te obejmują różnorodne działania – zarówno o charakterze infrastrukturalnym, jak i społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują następujące zamierzenia:

P1. Zagospodarowanie terenu ul. Łąkowej i Żeromskiego wraz z parkiem wiejskim oraz skwerem przy Placu Wolności

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczy renowacji parku wiejskiego, placu publicznego oraz łączących je ulic Łąkowej i Żeromskiego. Założeniem projektu jest integracja i modernizacja istniejących przestrzeni publicznych w miejscowości Skomlin. Zakres działań obejmuje:

- wykonanie systemu alejek pieszych i tras do jazdy na rolkach w parku wiejskim, wraz z uporządkowaniem terenu zieleni i doposażeniem parku w obiekty małej architektury i energooszczędne oświetlenie i zagospodarowanie przestrzeni w sposób sprzyjający wypoczynkowi i aktywności rodzinnej;
- usunięcie nadmiernego udziału nawierzchni betonowej placu publicznego wraz z zazielenieniem obszaru, wykonanie nowej nawierzchni, montaż obiektów małej architektury, elementów dekoracyjnych i energooszczędnego oświetlenia;
- modernizacja ulic prowadzących do powyższych przestrzeni publicznych (ulica Łąkowa i ulica Żeromskiego) – w zakresie wymiany nawierzchni, budowy chodników i montażu oświetlenia.

Zgodnie ze wskazanym w karcie projektu rewitalizacyjnego wskaźnikiem realizacji zamierzenia przyjęto, że długość wymienionej nawierzchni drogowej i wybudowanych chodników będzie wynosiła ok. 500 m.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt. 62) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się drogi o

nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km. Oznacza to, że przedsięwzięcie nie kwalifikuje się jako przedsięwzięcie ujęte w ww. Rozporządzeniu.

Realizacja przedsięwzięcia nie powinna generować znaczącego oddziaływania na środowisko. Działania mają charakter lokalny i modernizacyjny a ich skala jest niewielka. Realizacja zakładanego zamierzenia przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz warunków środowiskowych. Ewentualne oddziaływania na etapie realizacji będą krótkotrwałe, mało znaczące i odwracalne.

P2. Utworzenie Izby Pamięci w Skomlinie

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące aranżacji wnętrza zabytkowego spichlerza w Skomlinie. Realizacja przedsięwzięcia stanowi kontynuację dotychczasowych działań Gminy Skomliny w zakresie ochrony i upowszechnienia lokalnego dziedzictwa kulturowego. Zakres działań obejmuje budowę schodów oraz podjazdu umożliwiającego dostęp do obiektu osobom z ograniczoną mobilnością, realizację ścianek działowych, utworzenie sanitariatów, przygotowanie przestrzeni ekspozycyjnej dla lokalnych zbiorów historycznych oraz jej wyposażenie i oświetlenie wnętrza obiektu.

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839).

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Zakres prac obejmuje adaptację istniejącego obiektu i ma charakter lokalny oraz modernizacyjny.

Ewentualne oddziaływania na etapie realizacji będą krótkotrwałe i odwracalne, natomiast efekt przedsięwzięcia przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego bez negatywnego wpływu na środowisko.

P3. Modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skomlinie

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące istniejącej przestrzeni sportowej w Skomlinie. Zakres działań obejmuje:

- rozbudowę i modernizację szatni i pomieszczeń sanitarno-socjalnych,
- wymianę nawierzchni boiska wraz z melioracją terenu (rozumianą jako zapewnianie systemu drenażu i odprowadzania wody ograniczającego powstawanie zastoisk wody oraz systemu nawadniania nawierzchni trawiastej),
- budowę bieżni lekkoatletycznej,
- rekultywację zbiornika wodnego (rozumianą jako bieżąca konserwacja istniejącego zbiornika o powierzchni ok. 350 m² wraz odmuleniem; w zakresie odmulenia nie przewiduje się znaczącego pogłębienia zbiornika – maksymalnie do głębokości 2 m; nie przewiduje zmiany parametrów zbiornika; zagospodarowanie odpadów będzie realizowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi);
- modernizację ogrodzenia i oznakowanie terenu,
- doposażenie terenu w obiekty małej architektury.

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839).

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Prace będą prowadzone na terenie już zagospodarowanym i mają charakter modernizacyjny oraz porządkujący.

Zakres działań (w tym wymiana nawierzchni, budowa bieżni oraz działania konserwacyjne dla istniejącego zbiornika wodnego) nie spowoduje istotnej zmiany parametrów środowiskowych, a planowane prace będą realizowane z zachowaniem obowiązujących przepisów. Ewentualne oddziaływania na etapie realizacji będą krótkotrwałe i odwracalne.

P4. Rozwój funkcji społecznych i gospodarczych w Skomlinie poprzez modernizację targowiska i udostępnienie przestrzeni rekreacyjno-społecznej

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji targowiska miejskiego w Skomlinie wraz z zagospodarowaniem zlokalizowanego w sąsiedztwie stawu na cele rekreacyjne i społeczne i połączeniem funkcjonalnym tych terenów. Zakres działań obejmuje:

- wykonanie nawierzchni terenu targowiska (ok. 0,1 ha) oraz ciągów pieszych, wyznaczenie stref sprzedaży i miejsc postojowych, budowę zaplecza sanitarnego;
- zagospodarowanie terenu rekreacyjnego, w tym oczyszczenie zbiornika wodnego (rozumiane jako bieżąca konserwacja stawu o powierzchni ok. 0,2 ha, bez pogłębiania i zmiany jego parametrów; w zakresie odmulenia nie przewiduje się znaczącego pogłębienia zbiornika – maksymalnie do głębokości 2 m; zagospodarowanie odpadów będzie realizowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi); prace porządkowe i pielęgnacja zieleni, nasadzenie nowej roślinności oraz wyposażenie terenu w obiekty małej architektury;
- utworzenie czytelnego ciągu pieszego o długości ok. 100 m, łączącego targowisko z terenem rekreacyjnym.

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839).

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Prace będą prowadzone na terenach już użytkowanych i mają charakter modernizacyjny oraz porządkujący.

Utwardzenie ograniczonej powierzchni targowiska oraz zagospodarowanie terenu rekreacyjnego, w tym bieżąca konserwacja zbiornika wodnego bez zmiany jego parametrów, nie wpłyną istotnie na stan środowiska. Ewentualne oddziaływania na etapie realizacji będą krótkotrwałe i odwracalne.

P5. Modernizacja Domu Ludowego w Bojanowie z adaptacją części budynku na mieszkania komunalne

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji technicznej dawnego Domu Ludowego w centrum Bojanowa, pełniącego obecnie funkcję świetlicy wiejskiej i częściowo mieszkania komunalnego. Zakres działań obejmuje wykonanie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjno-naprawczych, wykończenie elewacji, wymianę centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz montaż energooszczędnych źródeł oświetlenia.

P6. Wzmocnienie infrastruktury społecznej w Brzezinach poprzez modernizację świetlicy wiejskiej

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji istniejącego obiektu i jego otoczenia. Zakres działań obejmuje wykonanie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjno-naprawczych, wykończenie elewacji, wymianę centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej, modernizację i doposażenie istniejącego placu zabaw oraz uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni wokół budynku.

P7. Modernizacja i integracja funkcjonalna obiektu poszkolnego we Wróblewie jako centrum usług społecznych, kulturalnych i obywatelskich

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji istniejącego obiektu i jego otoczenia. Zakres działań obejmuje wykonanie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjno-naprawczych, wykończenie elewacji, wymianę centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej, wymianę instalacji elektrycznej i wentylacyjnej w obiekcie, modernizację wewnętrznego układu funkcjonalnego, modernizację i doposażenie istniejącego placu zabaw oraz uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni wokół budynku.

Przedsięwzięcia **P5, P6 i P7** nie kwalifikują się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839). Zakładane prace w zakresie infrastruktury technicznej dotyczą wyłącznie instalacji wewnętrznych. Instalacje te nie stanowią również elementu większej inwestycji.

Realizacja powyższych przedsięwzięć nie powinna powodować negatywnego oddziaływania na chronione elementy środowiska przyrodniczego.

Realizacja prac modernizacyjnych, w tym termomodernizacji istniejących obiektów będzie prowadzona z uwzględnieniem obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, w szczególności z uwzględnieniem potencjalnego występowania gatunków chronionych (np. ptaków i nietoperzy) w obrębie budynków. Przed przystąpieniem do robót planuje się przeprowadzenie oględzin budynków pod kątem występowania siedlisk tych gatunków, a w przypadku ich stwierdzenia zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, zgodnych z obowiązującymi przepisami.

P8. Wzmocnienie infrastruktury społecznej i aktywności lokalnej poprzez modernizację obiektu OSP i zagospodarowanie terenów boiska w Wicherniku

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji istniejącego obiektu (budynek OSP) i rozwoju przestrzeni społecznych. Zakres działań obejmuje wykonanie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjno-naprawczych, wykończenie elewacji, wymianę centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej, budowę niewielkiego obiektu świetlicowego dla Koła Gospodyń Wiejskich (o powierzchni ok. 70 m²) wraz z zagospodarowaniem otaczającego placu, uporządkowanie terenów zieleni (w tym nowe nasadzenia), modernizację i doposażenie istniejącego placu zabaw oraz modernizację istniejącego boiska sportowego (w zakresie wymiany nawierzchni, zakupu bramek i wykonania ogrodzenia).

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839). Zakładane prace w zakresie infrastruktury technicznej dotyczą wyłącznie instalacji wewnętrznych. Instalacje te nie stanowią również elementu większej inwestycji.

Realizacja powyższych założeń przedsięwzięcia nie powinna powodować negatywnego oddziaływania na chronione elementy środowiska przyrodniczego.

Realizacja prac modernizacyjnych, w tym termomodernizacji istniejącego obiektu będzie prowadzona z uwzględnieniem obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, w szczególności z uwzględnieniem potencjalnego występowania gatunków chronionych (np. ptaków i nietoperzy) w obrębie budynku. Przed przystąpieniem do robót planuje się przeprowadzenie oględzin budynku pod

kątem występowania siedlisk tych gatunków, a w przypadku ich stwierdzenia zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, zgodnych z obowiązującymi przepisami.

P9. Podniesienie standardu infrastruktury społecznej poprzez modernizację świetlicy wiejskiej w Kasaku Dużym

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące modernizacji istniejącego budynku świetlicy wiejskiej. Zakres działań obejmuje wykonanie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjno-naprawczych, wykończenie elewacji, wymianę centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej, modernizację i doposażenie wnętrza budynku (tj. dostosowanie sal, pomieszczeń i zaplecza do różnorodnych form aktywności społecznych, edukacyjnych i animacyjnych), zagospodarowanie terenu wokół budynku (w zakresie poprawy estetyki) oraz modernizację i doposażenie istniejącego placu zabaw.

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839). Zakładane prace w zakresie infrastruktury technicznej dotyczą wyłącznie instalacji wewnętrznych. Instalacje te nie stanowią również elementu większej inwestycji.

Realizacja powyższych przedsięwzięć nie powinna powodować negatywnego oddziaływania na chronione elementy środowiska przyrodniczego.

Realizacja prac modernizacyjnych, w tym termomodernizacji istniejącego obiektu będzie prowadzona z uwzględnieniem obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, w szczególności z uwzględnieniem potencjalnego występowania gatunków chronionych (np. ptaków i nietoperzy) w obrębie budynku. Przed przystąpieniem do robót planuje się przeprowadzenie oględzin budynku pod kątem występowania siedlisk tych gatunków, a w przypadku ich stwierdzenia zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, zgodnych z obowiązującymi przepisami.

P10. Lokalny program aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Bojanowa

Przedsięwzięcie nieinfrastrukturalne o charakterze organizacyjnym. Zakres działań obejmuje organizację dla mieszkańców cyklicznych spotkań z doradcą zawodowym, warsztatów kompetencji społecznych i zawodowych, działań animacyjnych i integracyjnych itp. w zmodernizowanym budynku (w ramach przedsięwzięcia P5) byłego Domu Ludowego w Bojanowie.

Przedsięwzięcie o neutralnym oddziaływaniu na środowisko.

P11. Program animacji społecznej i wsparcia inicjatyw obywatelskich w Brzezinach

Przedsięwzięcie nieinfrastrukturalne o charakterze organizacyjnym. Zakres działań obejmuje realizację programu działań animacyjnych i edukacyjnych w zmodernizowanej (w ramach przedsięwzięcia P6) świetlicy wiejskiej w Brzezinach. Program obejmował będzie cykliczne spotkania, warsztaty oraz wsparcie działania lokalnych inicjatyw społecznych.

Przedsięwzięcie o neutralnym oddziaływaniu na środowisko.

P12. Sąsiedzkie Centrum Wsparcia w Bojanowie

Przedsięwzięcie nieinfrastrukturalne o charakterze organizacyjnym. Zakres działań obejmuje organizację dyżurów, w tym udzielanie indywidualnego wsparcia i porad w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, wsparcia osób uzależnionych, pomocy osobom dotkniętym ubóstwem i bezradnością życiową, prowadzenie działań informacyjnych i profilaktycznych, wspieranie integracji społecznej. Realizacja wskazanych działań miękkich odbywać się będzie w zmodernizowanym (w ramach przedsięwzięcia P5) budynku po byłym Domu Ludowym w Bojanowie.

Przedsięwzięcie o neutralnym oddziaływaniu na środowisko.

P13. Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez instalację monitoringu wizyjnego na terenie miejscowości Skomlin

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące instalacji monitoringu wizyjnego w kluczowych przestrzeniach publicznych miejscowości Skomlin. Zakres działań obejmuje zakup i montaż kamer monitoringu, instalację systemu wraz z wykonaniem okablowania lub transakcji bezprzewodowej, utworzenie centrum monitoringu w siedzibie Urzędu Gminy Skomlin lub jednostki organizacyjnej (zakłada się wykorzystanie istniejących obiektów i pomieszczeń), zakup serwera i integrację systemu z pracą służb porządkowych.

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienianych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839).

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Zakres prac ma charakter lokalny i dotyczy instalacji niewielkich urządzeń w istniejącej przestrzeni publicznej.

Ewentualne oddziaływania na etapie montażu będą krótkotrwałe i odwracalne, natomiast funkcjonowanie systemu nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń ani ingerencją w środowisko.

P14. Bezpieczne i Zielone Centrum Bojanowa

Przedsięwzięcie infrastrukturalne dotyczące poprawy bezpieczeństwa drogowego oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej w miejscowości Bojanów, w terenie przyległym do świetlicy wiejskiej. Zakres działań obejmuje przede wszystkim uporządkowanie przestrzeni za budynkiem świetlicy (w zakresie poprawy estetyki, doposażenia w obiekty małej architektury, nasadzeń roślin ozdobnych, montażu urządzeń sportowych itp.), w tym budowy drewnianej wiaty, pełniącej funkcję miejsca spotkań dla mieszkańców. Uzupełnieniem działań będzie poprawa bezpieczeństwa drogowego w rejonie budynku, polegająca na modernizacji odcinka drogi gminnej o długości 1 km, utworzeniu nowego przystanku autobusowego, montażu elementów spowalniających ruch samochodów (próg zwalniający), wykonanie oświetlenia LED.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt. 62) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km. Oznacza to, że przedsięwzięcie nie kwalifikuje się jako przedsięwzięcie ujęte w ww. Rozporządzeniu – odcinek planowanej modernizacji drogi gminnej nie przekracza długości 1 km.

Realizacja przedsięwzięcia nie powinna generować znaczącego oddziaływania na środowisko. Działania mają charakter lokalny, modernizacyjny i porządkujący, a ich skala jest niewielka. Ewentualne oddziaływania na etapie realizacji będą krótkotrwałe, mało znaczące i odwracalne.

Powyższe, wskazane w GPR przedsięwzięcia podstawowe nie stanowią przedsięwzięć określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin obejmuje również charakterystykę innych, uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Są to działania o mniejszej skali oddziaływania, które ze względu na swój charakter trudno jest jednoznacznie wskazać jako odrębne projekty, jednak ich realizacja jest istotna z punktu widzenia osiągnięcia celów programu rewitalizacji. W przedmiotowym projekcie GPR zostały wskazane jako ogólne typy działań, które mogą być podejmowane w ramach procesu rewitalizacji.

Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują następujące typy działań:

PU1. System grantów wspierających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wymianę nieefektywnych źródeł ciepła

Przedsięwzięcie nieinfrastrukturalne dotyczące wprowadzenia systemu wsparcia finansowego dla mieszkańców, umożliwiającego realizację inwestycji w zakresie instalacji odnawialnych źródeł energii – takich jak mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz wymiana przestarzałych wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania na nowoczesne instalacje ograniczające niską emisję zanieczyszczeń.

W takim ujęciu, przedsięwzięcie cechuje się neutralnym oddziaływaniem na środowisko. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Ma ono charakter systemowy i wspierający, a jego celem jest ograniczenie niskiej emisji poprzez promowanie odnawialnych źródeł energii oraz wymianę nieefektywnych źródeł ciepła.

Należy zaznaczyć jednak, że planowane działania stwarzają ramy dla podejmowania przez mieszkańców przedsięwzięć infrastrukturalnych. Potencjalne działania realizowane przez mieszkańców, w tym instalacje OZE (np. mikroinstalacje fotowoltaiczne), będą miały charakter rozproszony i niewielką skalę, co wyklucza ich istotne oddziaływanie na środowisko. W konsekwencji bilans oddziaływania przedsięwzięcia należy ocenić jako pozytywny.

PU2. Modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz dostępności transportu publicznego

Przedsięwzięcie o charakterze infrastrukturalnym, obejmujące stopniową modernizację dróg lokalnych w obszarze rewitalizacji, zakładające poprawę nawierzchni oraz uzupełnienie infrastruktury drogowej w chodniki i przejścia dla pieszych. Przedsięwzięcie zakłada również uporządkowanie przestrzeni wokół przystanków autobusowych.

Zgodnie ze wskazanym w karcie projektu rewitalizacyjnego wskaźnikiem realizacji zamierzenia przyjęto, że długość wymienionej nawierzchni drogowej i wybudowanych chodników będzie wynosiła łącznie ok. 7 km. Wskaźnik dotyczy jednak realizacji wielu przedsięwzięć o krótszych odcinkach.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt. 62) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019, poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km.

Ze względu na ogólne i kierunkowe założenia dla ujętych w GPR przedsięwzięć uzupełniających, na obecnym etapie nie jest znana lokalizacja i zakres potencjalnych przedsięwzięć (w tym długość modernizowanych odcinków dróg), co pozwoliłoby stwierdzić, czy przedsięwzięcie kwalifikuje się jako potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko. Należy mieć jednak na uwadze, że mogą być to odcinki lokalnych dróg długości powyżej 1 km. Założenie ma charakter kierunkowy, lokalizacja przedsięwzięć uzależniona będzie od bieżących potrzeb gminnych.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin stwarza ogólne ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wyłącznie w odniesieniu do przedsięwzięć uzupełniających. Określone w GPR rodzaje przedsięwzięć uzupełniających mają charakter ogólny, kierunkowy i fakultatywny. W opracowywanym GPR nie są one skonkretyzowane pod względem zakresu rzeczowego ani lokalizacji, a ich ujęcie w Programie ma na celu jedynie umożliwienie przygotowania i realizacji potencjalnych projektów w przyszłości.

Należy zaznaczyć również, że wskazane w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin przedsięwzięcia uzupełniające, o charakterze przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tj. modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej) wynikają bezpośrednio z zapisów obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026–2036, dla której Gminny Program Rewitalizacji pełni funkcję dokumentu wykonawczego.

Kierunki działań wskazane w Strategii dotyczące rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, zostały w GPR odzwierciedlone wyłącznie w formie przedsięwzięć uzupełniających, co oznacza, że nie stanowią one przedmiotu szczegółowego uszczegółowienia na poziomie Programu. Ich ujęcie w GPR zachowuje zatem ogólny, kierunkowy charakter wynikający ze Strategii i nie wprowadza nowych, bardziej precyzyjnych ustaleń w tym zakresie.

1.2. Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Skomlin (GPR) wynikają z założeń przyjętej Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin **Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036** (zwanej dalej Strategią).

Zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią uszczegółowienie kierunków działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy. Jak określono, w treści Strategii, **Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin stanowi jeden z dokumentów wykonawczych Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036.**

Poniżej wskazano wybrane założenia Strategii wraz z odniesieniem, w które z nich wpisują się cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne określone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin.

Cel strategiczny 1: Gmina wspierająca gospodarkę opartą na zrównoważonym rolnictwie, przedsiębiorczości i lokalnych produktach

Cel operacyjny 1.3. Budowa marki produktów lokalnych i rozwój agroturystyki

Kierunki działań:

- Promowanie produktów lokalnych i tradycyjnych
- Tworzenie sieci sprzedaży i kanałów promocji produktów lokalnych w regionie oraz online
- Wspieranie rozwoju agroturystyki opartej na produktach lokalnych

Realizację określonych dla ujętego w Strategii celu operacyjnego 1.3 kierunków działań stanowi przedsięwzięcie rewitalizacyjne P4: Rozwój funkcji społecznych i gospodarczych w Skomlinie poprzez modernizację targowiska i udostępnienie przestrzeni rekreacyjno-społecznej. Niniejsze stanowi wsparcie realizacji założeń Strategii w zakresie promowania lokalnych produktów i tworzenia sieci ich sprzedaży. Tym samym, GPR umożliwia realizację celów rozwojowych gminy wskazanych w obowiązującym dokumencie strategicznym.

Cel strategiczny 2: Gmina z uporządkowaną przestrzenią i rozwiniętą infrastrukturą sprzyjającą rozwojowi osadnictwa i mobilności

Cel operacyjny 2.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej, mobilności i infrastruktury technicznej

Kierunki działań:

- Modernizacja, budowa i przebudowa dróg gminnych
- Rozwijanie infrastruktury pieszej i rowerowej
- Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Podejmowanie działań na rzecz zapewniania transportu publicznego mieszkańcom (linie autobusowe, przewozy szkolne, połączenia międzygminne)
- Rozwój i modernizacja sieci infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej i cyfrowej

Realizację kierunków działań określonych w Strategii w ramach celu operacyjnego 2.1, stanowią w szczególności ujęte w GPR przedsięwzięcia rewitalizacyjne: P1: Zagospodarowanie terenu ul.

Łąkowej i Żeromskiego wraz z parkiem wiejskim oraz skwerem przy Placu Wolności, **P14: Bezpieczne i Zielone Centrum Bojanowa oraz przedsięwzięcie uzupełniające PU2: Modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz dostępności transportu publicznego.**

Zakres działań powyższych przedsięwzięć obejmuje m.in. modernizację ulic i chodników, poprawę dostępności ciągów pieszych oraz wdrożenie elementów zwiększających bezpieczeństwo ruchu i dostępność transportu publicznego.

Cel operacyjny 2.3. Rozwój przestrzeni sprzyjających rekreacji i integracji społecznej

Kierunki działań:

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i społecznej (w tym doposażenie istniejących obiektów) - np. świetlic wiejskich, boisk, hal sportowych, GOK, GBP i innych
- Rozwijanie infrastruktury lokalowej dla działalności społecznej i organizacji
- Zagospodarowanie terenów nad rzeką Prosną do celów turystycznych i rekreacyjnych
- Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, sprzyjających aktywności i integracji mieszkańców

Realizację kierunków działań określonych w Strategii w ramach celu operacyjnego 2.3 stanowią niemal wszystkie przedsięwzięcia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin. Przewidziane działania obejmują modernizację i doposażenie obiektów sportowych, rekreacyjnych i społecznych (w tym świetlic wiejskich, boisk, obiektów kultury), tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców oraz wspieranie funkcji społecznych i integracyjnych w lokalnych społecznościach.

Cel operacyjny 2.4. Ochrona ładu i krajobrazu wiejskiego

Kierunki działań:

- Rewitalizacja przestrzeni wiejskich i poprawa estetyki miejscowości
- Podejmowanie działań na rzecz ochrony i promocji zabytków, obiektów historycznych i elementów krajobrazu kulturowego
- Rewaloryzacja i adaptacja obiektów historycznych do funkcji kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych (w szczególności utworzenie Izby Pamięci w skomlińskim spichlerzu)

Powyższe kierunki działań realizowane będą niemal przez wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaproponowane w GPR. Zakres działań podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje rewitalizację przestrzeni publicznych i obiektów o funkcji społecznej, poprawę estetyki poszczególnych miejscowości ujętych w obszarze rewitalizacji, ochronę i promocję zabytków oraz elementów krajobrazu kulturowego, a także adaptację obiektów historycznych do funkcji kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych, w tym utworzenie Izby Pamięci w skomlińskim spichlerzu (przedsięwzięcie **P2**).

Cel strategiczny 3: Gmina odporna na zmiany klimatu i o wysokiej jakości środowiska

Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Kierunki działań:

- Rozwój i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę
- Rozwój sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków
- Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel operacyjny 3.1. realizowany jest poprzez wybrane przedsięwzięcia ujęte w GPR w zakresie modernizacji instalacji wodno-kanalizacyjnej w obiektach użyteczności publicznej, takich jak świetlice wiejskie, obiekty OSP, obiekty sportowe i rekreacyjne oraz Izba Pamięci (m.in. przedsięwzięcia: **P2** oraz **P5–P9**). Działania te poprawiają funkcjonalność i standard techniczny infrastruktury, zapewniając efektywne zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków w ramach modernizowanych obiektów.

Cel operacyjny 3.2. Rozwój odnawialnych źródeł energii i poprawa efektywności energetycznej

Kierunki działań:

- Rozwój zielonej energii
- Wsparcie funkcjonowania i rozwoju Spółdzielni Energetycznej
- Modernizacja infrastruktury energetycznej gminy (w tym: wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne oprawy LED, modernizacja instalacji elektrycznych w obiektach publicznych)
- Wspieranie mieszkańców i przedsiębiorców w rozwoju prosumenckich instalacji OZE
- Zwiększanie efektywności energetycznej budynków i obiektów infrastruktury publicznej i prywatnej

Realizację kierunków działań określonych w Strategii w ramach celu operacyjnego 3.2, dotyczącego rozwoju odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej, stanowią przede wszystkim przedsięwzięcia uzupełniające PU1 oraz wybrane przedsięwzięcia infrastrukturalne obejmujące modernizację obiektów użyteczności publicznej (P1, P3, P5–P9, P14) wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne oraz modernizacją instalacji elektrycznych. Działania te wspierają rozwój prosumenckich instalacji OZE, zwiększają efektywność energetyczną budynków oraz przyczyniają się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie retencji i adaptacja gminy do zmian klimatu

Kierunki działań:

- Rozwijanie i modernizacja systemów nawadniania i melioracji w rolnictwie
- Budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych oraz systemów małej retencji
- Odtwarzanie i ochrona mokradeł i terenów podmokłych
- Ograniczanie ryzyka powodziowego w dolinie rzeki Proсны poprzez działania planistyczne i techniczne
- Wzmacnianie zielonej infrastruktury i systemu przyrodniczego na obszarze gminy

Realizację kierunków działań określonych w Strategii w ramach celu operacyjnego 3.3, dotyczącego zwiększenia retencji i adaptacji gminy do zmian klimatu, stanowią wybrane przedsięwzięcia infrastrukturalne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin, w szczególności P1, P3, P4 oraz P14. Działania te obejmują m.in. zagospodarowanie i bieżącą konserwację istniejących niewielkich zbiorników wodnych i terenów zielonych, modernizację przestrzeni publicznych z uwzględnieniem elementów małej retencji oraz wzmacnianie zielonej infrastruktury i systemu przyrodniczego gminy.

Cel strategiczny 4: Gmina z silnym kapitałem społecznym, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańców

Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu edukacji i usług opieki nad dziećmi

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury edukacyjnej i opieki nad dziećmi (m.in. modernizacja i doposażenie placówek oświatowych oraz żłobka gminnego)
- Wsparcie jakości nauczania i kompetencji kadry edukacyjnej

- Rozwijanie lokalnych inicjatyw wspierających rodziny

Do niniejszego celu operacyjnego ujętego w Strategii odnosi się większość przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPR, z uwagi na zakres dotyczący poprawy funkcjonowania obiektów infrastruktury społecznej oraz wzmacniania aktywizacji lokalnej.

Cel operacyjny 4.2. Aktywizacja społeczna, kulturalna i cyfrowa mieszkańców gminy

Kierunki działań:

- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych
- Rozwijanie oferty czasu wolnego dla mieszkańców, w tym programów edukacyjnych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży
- Wzmacnianie mechanizmów partycypacji obywatelskiej
- Rozwijanie kompetencji społecznych wśród mieszkańców
- Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i organizacji społecznych

Działania określone dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmują zarówno modernizację i doposażenie infrastruktury społecznej, jak i realizację programów animacyjnych, edukacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców, w tym wsparcie inicjatyw lokalnych oraz rozwój kompetencji społecznych i cyfrowych.

Cel operacyjny 4.3. Zbudowanie lokalnej tożsamości w oparciu o tradycje, kulturę i sport

Kierunki działań:

- Kulturowanie tradycji i folkloru ziemi wieluńskiej
- Wykorzystanie tradycji kolarskich w działaniach promocyjnych gminy
- Organizowanie wydarzeń sportowych, patriotycznych i kulturalnych promujących gminę
- Rozszerzanie oferty kulturalnej i sportowej dla mieszkańców

Szczególne znaczenie w zakresie realizacji celu operacyjnego 4.3. Strategii ma ujęte w GPR przedsięwzięcie rewitalizacyjne P2: Utworzenie Izby Pamięci w Skomlinie, która wspiera kulturowanie lokalnych tradycji i folkloru ziemi wieluńskiej. Ponadto, zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują modernizację infrastruktury społecznej, sportowej i kulturalnej oraz działania animacyjne i edukacyjne, przyczyniając się do rozwoju oferty kulturalnej i sportowej dla mieszkańców gminy.

Cel operacyjny 4.4. Wzmocnienie systemu opieki społecznej, profilaktyki zdrowotnej i integracji międzypokoleniowej

Kierunki działań:

- Rozwój lokalnych usług społecznych i opiekuńczych
- Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami
- Wzmacnianie lokalnego systemu ochrony zdrowia i profilaktyki, w tym rozszerzenie usług ośrodka zdrowia
- Rozwój systemu transportu społecznego zapewniającego mobilność osób wymagających wsparcia
- Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych poprzez działania edukacyjne, kulturalne i wolontariackie

Zawarte w GPR przedsięwzięcia obejmują modernizację i dostosowanie obiektów infrastruktury społecznej, takich jak świetlice wiejskie, czy obiekty poszkolne, w celu poprawy dostępności dla osób

o szczególnych potrzebach, a także realizację programów wsparcia społecznego, aktywizacji mieszkańców, edukacji, wolontariatu i działań profilaktycznych.

Obowiązująca Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036 zawiera również przykładowy wykaz zadań rekomendowanych przez Urząd Gminy Skomlin do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy. Znajdują one odzwierciedlenie w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin.

Wśród nich znajduje się m.in.

- Budowa i przebudowa dróg gminnych;
W projekcie GPR Gminy Skomlin zadanie to może być realizowane w ramach opisanego dopuszczalnego przedsięwzięcia uzupełniającego PU2: Modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz dostępności transportu publicznego.
- Termomodernizacja obiektów publicznych;
W projekcie GPR Gminy Skomlin działania te realizowane są w ramach przedsięwzięć P5–P9, obejmujących modernizację Domu Ludowego w Bojanowie, świetlic wiejskich, obiektu poszkolnego we Wróblewie oraz obiektu OSP w Wicherniku.
- Utworzenie izby pamięci w spichlerzu z 1777 r.;
Realizowane w ramach ujętego w GPR przedsięwzięcia P2: Utworzenie Izby Pamięci w Skomlinie.
- Rewitalizacji m. Skomlin i Wróblew;
W Skomlinie założone w GPR przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują wiele działań infrastrukturalnych i społecznych, w tym modernizację przestrzeni publicznych, targowiska, parków, obiektów sportowych i kulturalnych, natomiast we Wróblewie realizowane jest jedno przedsięwzięcie (P7).

Podsumowując powyższą analizę, stwierdza się, że założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin wynikają bezpośrednio z ustaleń przyjętej Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026–2036.

GPR stanowi dokument wykonawczy Strategii i w pełni przekłada jej kierunki działań, cele operacyjne oraz rekomendowane zadania na konkretne przedsięwzięcia rewitalizacyjne i organizacyjne.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin nie wprowadza nowych, odrębnych kierunków ani zadań wykraczających poza ustalenia Strategii – jest więc jedynie operacyjnym uszczegółowieniem działań przewidzianych w dokumencie strategicznym.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie znak: WOOŚ.410.621.2025.AJa z dnia 4 grudnia 2025 r. uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036, uznając, że realizacja postanowień projektu dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostało również uzgodnione bez zastrzeżeń przez Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: NS OZNS.9022.853.2025.AK z dnia 04 grudnia 2025 roku).

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż GPR stanowi dokument wdrożeniowy i uszczegóławiający zapisy Strategii dla obszarów zdegradowanych, a jego cele i przedsięwzięcia

nie wykraczają poza ramy kierunków rozwoju w niej określonych, należy uznać, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin jest również komplementarny z innymi dokumentami o charakterze programowym i strategicznym, w tym obowiązującymi na poziomie ponadlokalnym.

1.3. Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin stanowi dokument, który integruje cele społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe. Zgodnie z treścią projektu dokumentu, wszelkie działania rewitalizacyjne zostały zaplanowane z uwzględnieniem aspektów środowiskowych i będą realizowane w sposób zapewniający równowagę pomiędzy potrzebami rozwojowymi gminy w obszarze rewitalizacji a koniecznością ochrony środowiska przyrodniczego oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Wynika to przede wszystkim z powiązania wszystkich działań z celem horyzontalnym H4 dotyczącym zrównoważonego rozwoju infrastruktury technicznej i środowiskowej oraz z ukierunkowania interwencji na poprawę jakości przestrzeni publicznych i racjonalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne uwzględniają aspekty środowiskowe, w szczególności należy wskazać, że:

- działania polegające na modernizacji i termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, w tym m.in. P5 (Dom Ludowy w Bojanowie), P6 (świetlica w Brzezinach), P7 (obiekt we Wróblewie), P8 (OSP w Wicherniku) oraz P9 (świetlica w Kasaku Dużym), przyczyniają się do poprawy efektywności energetycznej budynków oraz ograniczenia zużycia energii cieplnej, co bezpośrednio wpływa na redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza i jest zgodne z celami polityki klimatyczno-energetycznej UE,
- przedsięwzięcia związane z kształtowaniem i uporządkowaniem przestrzeni publicznych, w tym P1 (zagospodarowanie parku i terenów przy ul. Łąkowej i Żeromskiego) oraz P14 (Bezpieczne i Zielone Centrum Bojanowa), obejmują wprowadzanie zieleni urządzonej, ograniczanie powierzchni utwardzonych oraz stosowanie energooszczędnego oświetlenia LED, co sprzyja poprawie lokalnych warunków środowiskowych, w tym mikroklimatu oraz retencji wód opadowych oraz wzbogacenia bioróżnorodności,
- działania dotyczące utrzymania i adaptacji istniejących elementów środowiska wodnego, przewidziane w ramach P3 (GOSiR w Skomlinie) oraz P4 (targowisko i teren rekreacyjny), polegają na konserwacji istniejących niewielkich zbiorników wodnych bez zmiany ich parametrów, co pozwala zachować ich funkcje retencyjne i przyrodnicze przy minimalnej ingerencji w środowisko,
- przedsięwzięcia o charakterze infrastrukturalnym realizowane będą w zasięgu terenów istniejącego zagospodarowania (tereny zabudowane, obiekty publiczne, istniejące układy drogowe), co ogranicza zajęcie nowych terenów i minimalizuje ryzyko fragmentacji środowiska przyrodniczego; dotyczy to również działań dotyczących modernizacji układów drogowych (m.in. P14 oraz przedsięwzięcie uzupełniające PU2). Działania związane z modernizacją, przebudową lub adaptacją istniejącej infrastruktury (w szczególności społecznej) ogranicza presję na środowisko, w tym na powierzchnię ziemi, krajobraz i zasoby przyrodnicze. Podejście

to jest zgodne z zasadą racjonalnego wykorzystania przestrzeni oraz minimalizacji ingerencji w tereny niezurbanizowane;

- w ramach GPR Gminy Skomlin przewidziano również działania wspierające ochronę środowiska o charakterze pośrednim, w tym przedsięwzięcie uzupełniające PU1 (system grantów na odnawialne źródła energii i wymianę nieefektywnych źródeł ciepła), którego realizacji będzie przyczyniać się do ograniczenia niskiej emisji poprzez promowanie technologii nisko- i zeroemisyjnych.

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin przedsięwzięcia łączą działania mające na celu poprawę funkcjonowania obszarów o zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej z ochroną istniejących na tych terenach elementów środowiska, poprawą efektywności energetycznej (a zatem również stanu powietrza atmosferycznego), zwiększeniem udziału zieleni oraz racjonalnym wykorzystaniem przestrzeni już przekształconych. Tym samym dokument wspiera realizację zasad zrównoważonego rozwoju oraz wdrażanie prawa Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska, przy jednoczesnym braku przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia znaczących oddziaływań środowiskowych.

1.4. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin wykazuje powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, charakterystycznymi dla obszarów wiejskich oraz terenów o rozproszonej strukturze osadniczej. Do najczęściej występujących problemów środowiskowych w tego typu jednostkach zalicza się przede wszystkim: podwyższoną emisję zanieczyszczeń do powietrza wynikającą z indywidualnych systemów grzewczych (tzw. niska emisja), ograniczoną efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, presję na przekształcanie i uszczelnianie powierzchni terenu w obszarach zurbanizowanych, a także nierównomierne wyposażenie w infrastrukturę techniczną (w szczególności sieć kanalizacyjną).

Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie będzie prowadzić do pogłębienia wskazanych problemów środowiskowych. Przeciwnie, przyjęte ustalenia i zakres działań poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazują na ich potencjalne ograniczanie, zarówno w ujęciu bezpośrednim, jak i pośrednim. W szczególności:

- działania przewidziane w Programie oddziałują na ograniczenie problemu niskiej emisji poprzez modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, realizowaną w ramach przedsięwzięć P5, P6, P7, P8 oraz P9. Kompleksowe termomodernizacje, obejmujące poprawę izolacyjności przegród budowlanych oraz modernizację systemów grzewczych, prowadzą do zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną, a tym samym redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności pyłów zawieszonych i gazów cieplarnianych.
- w zakresie problemów związanych z uszczelnieniem powierzchni terenu oraz ograniczoną retencją wód opadowych, Program przewiduje działania sprzyjające poprawie bilansu wodnego w skali lokalnej. Dotyczy to w szczególności wprowadzania i utrzymania zieleni urządzonej, zwiększania udziału powierzchni biologicznie czynnych oraz zachowania istniejących zbiorników wodnych (wraz z ich konserwacją) w ramach przedsięwzięć P3 i P4. Takie rozwiązania sprzyjają poprawie retencji wód opadowych oraz łagodzeniu skutków zmian klimatu, w tym intensywnych opadów.
- działania o charakterze społecznym i organizacyjnym, w tym PU1 (system wsparcia OZE i wymiany źródeł ciepła), przyczynią się pośrednio do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez promowanie niskoemisyjnych źródeł energii oraz stopniową transformację energetyczną gospodarstw domowych. Tym samym oddziałują na jedną z kluczowych przyczyn problemów środowiskowych w obszarach wiejskich.

Podsumowując, realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin poprzez działania o charakterze modernizacyjnym, adaptacyjnym oraz porządkującym przestrzeń będzie sprzyjał stopniowemu ograniczeniu typowych dla obszarów wiejskich problemów ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zwiększenia efektywności energetycznej obiektów, wzmocnienia ochrony terenów biologicznie czynnych oraz poprawy lokalnych warunków retencji wód opadowych i roztopowych.

Jednocześnie należy podkreślić, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących powodować powstanie nowych, istotnych problemów środowiskowych. Przewidziane przedsięwzięcia nie obejmują ingerencji w obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych, nie powodują fragmentacji siedlisk ani nie skutkują znaczącym oddziaływaniem na komponenty środowiska, takie jak wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze atmosferyczne czy klimat akustyczny. Projekty wskazane w GPR Gminy Skomlin mają w przeważającej mierze charakter inwestycji modernizacyjnych i porządkujących, realizowanych w obrębie terenów już zagospodarowanych. Ogranicza to zakres potencjalnych oddziaływań przestrzennych oraz minimalizuje ryzyko wystąpienia konfliktów środowiskowych.

Ewentualne oddziaływania na środowisko mogą wystąpić wyłącznie na etapie realizacyjnym niektórych przedsięwzięć i będą miały charakter krótkotrwały, lokalny oraz w pełni odwracalny. Nie przewiduje się ich trwałego wpływu na stan środowiska ani możliwości pogłębienia istniejących problemów środowiskowych.

W konsekwencji można uznać, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin będzie oddziaływać w kierunku ograniczania istniejących presji środowiskowych oraz poprawy jakości przestrzeni i warunków życia mieszkańców, przy jednoczesnym braku istotnych ryzyk dla komponentów środowiska przyrodniczego.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko

2.1. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Analiza możliwych oddziaływań środowiskowych wynikających z realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin wskazuje, mogą wystąpić przede wszystkim oddziaływania o niskiej lub umiarkowanej intensywności oraz znacząco ograniczonej skali przestrzennej.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań:

Oddziaływania na środowisko o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia dotyczą wyłącznie etapu realizacji poszczególnych przedsięwzięć (np. prac budowlanych i modernizacyjnych). Będą to jednak oddziaływania typowe dla tego rodzaju prac, takie jak emisja hałasu, zapylenie czy krótkotrwałe zajęcie terenu. Na etapie eksploatacji infrastruktury nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

Czas trwania oddziaływań:

Potencjalne oddziaływania o charakterze negatywnym będą miały charakter krótkoterminowy, ograniczony do etapu prowadzenia robót budowlanych. Dotyczy to w szczególności emisji hałasu, zapylenia oraz lokalnych utrudnień w funkcjonowaniu przestrzeni publicznych. Po zakończeniu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie przewiduje się utrzymywania negatywnego wpływu na środowisko. W fazie eksploatacji przewiduje się długoterminowe oddziaływania o charakterze pozytywnym (wynikające m.in. z poprawy efektywności energetycznej, uporządkowania przestrzeni, zwiększenia udziału zieleni itp.) lub neutralnym.

Zasięg oddziaływań:

Zasięg przestrzenny potencjalnych oddziaływań ogranicza się do bezpośredniego otoczenia miejsc realizacji inwestycji. Obszarem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest obszar rewitalizacji obejmujący fragmenty terenów w miejscowości Skomlin, Bojanów i Brzeziny oraz punktowe miejsca poza obszarem rewitalizacji (pojedyncze nieruchomości, na których zlokalizowane są istniejące obiekty o funkcji społecznej). Nie przewiduje się oddziaływań o charakterze ponadlokalnym, transgranicznym ani skumulowanym w skali regionu. Oddziaływania o silnym, pozytywnym oddziaływaniu na ludzi (ze względu na wyprowadzenie obszarów z kryzysu) dotyczyć będą wszystkich mieszkańców Gminy Skomlin.

Częstotliwość oddziaływań:

Potencjalne oddziaływania o charakterze negatywnym będą miały charakter incydentalny i okresowy, związany z prowadzeniem prac budowlanych i modernizacyjnych. Ich intensywność będzie zmienna w czasie i zależna od etapu realizacji inwestycji (prace ziemne, roboty konstrukcyjne, wykończeniowe). Nie będą to jednak oddziaływania o charakterze ciągłym. W fazie eksploatacji przedsięwzięć dominować będą oddziaływania neutralne lub pozytywne.

Odwracalność oddziaływań:

Potencjalne oddziaływania negatywne występujące na etapie realizacji przedsięwzięć będą miały charakter w pełni odwracalny. Dotyczy to w szczególności emisji hałasu, zapylenia oraz czasowego zajęcia terenu. Po zakończeniu prac środowisko zostanie przywrócone do stanu nie pogorszonego, a w wielu przypadkach nastąpi jego poprawa. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań trwałych, prowadzących do nieodwracalnych zmian w środowisku przyrodniczym.

Podsumowując, analiza założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin wskazuje na ograniczony, lokalny krótkotrwały i odwracalny charakter oddziaływań na środowisko skutków jego realizacji.

2.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Cele i kierunki działania planowane i podejmowane na podstawie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin (w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne) będą miały charakter lokalny, obejmujący wyłącznie wyznaczony na obszarze gminy obszar rewitalizacji, tj. fragmenty miejscowości Skomlin, Bojanów i Brzeziny oraz punktowe przedsięwzięcia poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, dotyczące istniejących obiektów w miejscowościach: Wróblew, Wichernik, Kasak Duży.

Gmina Skomlin nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja przyszłych działań wynikających ze zdefiniowanych w Strategii celów i kierunków rozwoju nie będzie powodować skutków środowiskowych o znaczeniu transgranicznym. Realizacja ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie spowoduje możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z czym nie stwierdza się potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ewentualne oddziaływania skumulowane mogą pojawiać się w wyniku nakładania się efektów wielu przedsięwzięć realizowanych równocześnie lub w bliskim sąsiedztwie. Mogą być to oddziaływania związane z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczeniem powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Mając na uwadze charakter gminy i wyznaczonych obszarów rewitalizacji, natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych nie powinien być duży. Potencjalne

oddziaływania skumulowane stanowiąc będą przede wszystkim oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

2.3. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Analiza ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin wskazuje, że przewidziane w nim przedsięwzięcia nie stwarzają wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia istotnych ryzyk dla zdrowia ludzi ani zagrożeń dla środowiska. Wynika to przede wszystkim z ich lokalnego charakteru, ograniczonej skali przestrzennej oraz dominacji działań modernizacyjnych realizowanych w obrębie istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej.

Z punktu widzenia ochrony zdrowia ludzi, w tym wymagań sanitarno-higienicznych, istotne jest, że realizacja założeń GPR Skomlin nie wiąże się z powstawaniem nowych, trwałych źródeł emisji zanieczyszczeń ani z lokalizacją funkcji mogących pogorszyć warunki życia mieszkańców. Przeciwnie, planowane działania rewitalizacyjne sprzyjać będą poprawie warunków środowiska życia, w szczególności jakości powietrza i komfortu użytkowania przestrzeni i obiektów publicznych.

Potencjalne, krótkotrwałe ryzyka dla zdrowia ludzi mogą wystąpić wyłącznie na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym i będą typowe dla prowadzenia robót budowlanych. Mogą one obejmować w szczególności:

- miejscowe, okresowe zwiększenie emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz zapylenia,
- czasowe utrudnienia komunikacyjne i ograniczenia dostępności do terenów objętych pracami,
- lokalne, przejściowe uciążliwości dla mieszkańców w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji.

Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, odwracalny i ograniczony przestrzennie do bezpośredniego otoczenia prowadzonych prac. Ich skala będzie typowa dla tego rodzaju robót i nie będzie powodować trwałego pogorszenia warunków sanitarnych ani środowiskowych, w tym przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości środowiska, określonych w obowiązujących w przepisach.

Zakłada się również, że skala oddziaływań w fazie realizacji będzie ograniczona dzięki stosowaniu obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk realizacyjnych (m.in. właściwa organizacja placu budowy, ograniczanie emisji pyłów i hałasu, stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, właściwe gospodarowanie odpadami, zabezpieczenie terenu prac).

Na etapie eksploatacji efektów realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie przewiduje się występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi. Realizacja GPR Gminy Skomlin będzie sprzyjać poprawie warunków życia mieszkańców.

W konsekwencji należy stwierdzić, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie stwarza istotnego ryzyka dla zdrowia ludzi ani zagrożenia dla środowiska. Ewentualne oddziaływania mają charakter przejściowy, lokalny i w pełni kontrolowany, a ich występowanie nie wpływa na pogorszenie warunków sanitarnych ani środowiskowych w Gminie Skomlin.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

3.1. Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Obszar rewitalizacji, dla którego sporządzany jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin obejmuje fragmenty miejscowości Skomlin, Bojanów i Brzeziny. Są to tereny o charakterze zurbanizowanym, obejmujące istniejącą zabudowę mieszkaniową i zagrodową, usługową, gospodarczą, a także obiekty użyteczności publicznej tym o funkcjach społecznych, sportowych i kulturowych itp. W przedmiotowym GPR zgodnie z możliwościami wskazanymi w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji założono również punktową realizację przedsięwzięć poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Są to niewielkie punktowe przedsięwzięcia w zakresie modernizacji istniejących obiektów infrastruktury społecznej i jej otoczenia w miejscowościach: Wróblew, Wichernik i Kasak Duży.

Obszary realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie obejmują terenów o szczególnych właściwościach naturalnych, w tym:

- objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – w południowej części Gminy znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны, które oddalony jest o ok. 3-4 km od podobszaru rewitalizacji w Skomlinie, ok. 8 km od podobszaru rewitalizacji w Brzezinach oraz ok. 550 m -1000 m od podobszaru rewitalizacji w Bojanowie.
- zdefiniowanych w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego jak krajobrazy priorytetowe – wyznaczone w dokumencie wojewódzkim krajobrazy priorytetowe obejmują wschodnie (część krajobrazu priorytetowego Chościna, Łubnice, Wójcin – krajobraz wiejski), południowo-wschodnie (krajobraz priorytetowy Dolina Proсны) i południowo-zachodnie rejon (krajobraz priorytetowy Krajobraz Wzgórz Ożarówskich) Gminy Skomlin i pozostają poza zasięgiem bezpośrednich oddziaływań skutków realizacji Programu.
- otwartych terenów rolniczych oraz terenów lasów i większych kompleksów terenów zieleni naturalnej (w tym dolin rzecznych).

Istotnym elementem wymagającym ochrony w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin są drzewa o statusie pomników przyrody zlokalizowane w granicach podobszaru rewitalizacji w Skomlinie. Stanowią one elementy środowiska szczególnie wrażliwe na potencjalne oddziaływania inwestycyjne, w tym roboty budowlane i zagospodarowanie przestrzeni publicznych. W związku z tym realizacja przedsięwzięć będzie wymagała zachowania szczególnej ostrożności oraz stosowania odpowiednich środków ochronnych w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Należy zaznaczyć, że wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowości (podobszar w Skomlinie) obejmuje obiekty i przestrzenie o istotnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego (w tym ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Łódzkiego, w szczególności:

- kościół par. p.w. św. Apostołów Filipa i Jakuba, nr rej.: 957 z 30.12.1967,
- dzwonnica w zespole kościoła par. pw. św. Apostołów Filipa i Jakuba., nr rej.: A/382 z 27.05.2019,
- spichlerz, nr rej.: 958 z 30.12.1967.

Ponadto w granicach obszaru znajdują się liczne obiekty ujęte w ewidencji zabytków, obejmujące zabudowę mieszkalną i gospodarczą, plebanię, młyn oraz inne elementy historycznej struktury osadniczej.

Wymienione powyżej obiekty stanowią elementy wrażliwe na oddziaływania, w szczególności w kontekście prowadzenia prac budowlanych, modernizacyjnych i zagospodarowania przestrzeni. W związku z tym realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywać się z uwzględnieniem obowiązujących przepisów dotyczących ochrony zabytków oraz pod nadzorem właściwych organów konserwatorskich. W szczególności dotyczy to przedsięwzięcia P2: Utworzenie Izby Pamięci w Skomlinie, obejmującego aranżację wnętrza zabytkowego spichlerza zbożowego.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się umiarkowanym i niskim stopniem intensywności zabudowy, charakterystycznym dla terenów wiejskich. Obszar rewitalizacji nie obejmuje terenów koncentracji funkcji przemysłowych lub intensywnej działalności usługowej, które mogłyby generować istotne oddziaływania środowiskowe, w związku z czym nie identyfikuje się przekroczeń standardów jakości środowiska w zakresie powietrza, wód, gleb czy klimatu akustycznego itp.

Podsumowując, obszar rewitalizacji, dla którego opracowano projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin:

- nie obejmuje terenów o wysokiej wrażliwości przyrodniczej ani obszarów chronionych w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- zawiera elementy dziedzictwa kulturowego wymagające ochrony i uwzględnienia w procesie inwestycyjnym,
- nie wykazuje istotnych przekroczeń standardów jakości środowiska,
- charakteryzuje się umiarkowaną i niską intensywnością zagospodarowania bez funkcji uciążliwych środowiskowo.

W związku z powyższym nie przewiduje się, aby realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin powodowała negatywne oddziaływania na wrażliwe elementy środowiska przyrodniczego (w tym zlokalizowane na analizowanym obszarze pomniki przyrody) lub dziedzictwa kulturowego. Przeciwnie, część działań Programu ukierunkowana jest na poprawę stanu zachowania obiektów zabytkowych oraz podniesienie jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców.

3.2. Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Na granicach wyznaczonego Uchwałą nr XXV/138/2025 Rady Gminy Skomlin z dnia 30 grudnia 2025 r. obszaru rewitalizacji nie występują obszary objęte formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na obszarze Gminy Skomlin występują wybrane formy ochrony przyrody, zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji oraz miejscami realizacji przedsięwzięć przewidzianych w GPR.:

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны, powołany Uchwałą nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны.

OChK Dolina Proсны położony w południowej części Gminy Skomlin, w odległości ok. 3-4 km od podobszaru rewitalizacji w Skomlinie, ok. 8 km od podobszaru rewitalizacji w Brzezinach oraz ok. 550 m -1000 m od podobszaru rewitalizacji w Bojanowie. Dla OChK Dolina Proсны nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

Pomimo względnie niewielkiej odległości w przypadku Bojanowa, brak jest funkcjonalnych powiązań przestrzennych oraz bezpośrednich relacji hydrologicznych lub przyrodniczych, które mogłyby skutkować oddziaływaniem planowanych przedsięwzięć na ten obszar. Również skala i charakter przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych dla podobszaru rewitalizacji w Bojanowie pozwala wykluczyć możliwość powstania znaczących oddziaływań na obszar chronionego krajobrazu.

Użytki ekologiczne, powołane Rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z 22.05.2000 r., tj. bagno o powierzchni 3,07 ha zlokalizowane w północno-zachodniej części Gminy Skomlin (w odległości ok. 2,5 km od obszaru rewitalizacji w Brzezinach, ok. 3 km od obszaru rewitalizacji w Skomlinie oraz ok. 5,5 km od obszaru rewitalizacji w Bojanowie) oraz bagno o powierzchni 3,01 ha położone w południowej części Gminy Skomlin (w zasięgu OChK

Dolina Proсны). Dla ww. użytków ekologicznych nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

Lokalizacja użytków w znacznej odległości od obszaru rewitalizacji pozwala wykluczyć możliwość znaczących oddziaływań wynikających z realizacji założeń GPR.

Pomniki przyrody, powołane Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. W zasięgu obszaru rewitalizacji (podobszar w miejscowości Skomlin) zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

- wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), klon pospolity (klon zwyczajny) (*Acer platanoides*) – zlokalizowane na działce nr ewid. 1483,
- wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), klon pospolity (klon zwyczajny) (*Acer platanoides*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), sosna amerykańska (Wejmutka) (*Pinus strobus*) - zlokalizowane na działce nr ewid. 1641/10.

Dla ww. pomników przyrody nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

Pomniki przyrody stanowią elementy środowiska o szczególnej wrażliwości na przekształcenia przestrzenne. W związku z tym ich obecność wymaga uwzględnienia na etapie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności poprzez zachowanie odpowiednich stref ochronnych oraz stosowanie rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania. Jednocześnie należy podkreślić, że żadne z planowanych przedsięwzięć nie jest zlokalizowane bezpośrednio na nieruchomościach, na których ustanowiono pomniki przyrody.

W odniesieniu do obszarów podlegających ochronie na podstawie prawa międzynarodowego, w tym w szczególności obszarów sieci Natura 2000, należy zauważyć, że nie występują one w granicach obszaru rewitalizacji ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Najbliższy obszar siedliskowy, PLH100007 Załęczański Łuk Warty, oddalony jest o ponad 14 km od granic Gminy Skomlin. Brak jest zatem przesłanek do identyfikacji potencjalnych oddziaływań lub wpływu na cele i przedmiot ochrony tych obszarów.

Analiza charakteru oraz skali planowanych przedsięwzięć wskazuje, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy. Wynika to przede wszystkim z:

- znacznej odległości obszarów chronionych od miejsc realizacji działań,
- realizacji przedsięwzięć głównie w obrębie terenów już zagospodarowanych,
- lokalnego i punktowego charakteru planowanych inwestycji,
- braku ingerencji w ciągi ekologiczne, siedliska przyrodnicze oraz układy hydrologiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

W szczególności nie przewiduje się pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, negatywnego wpływu na chronione gatunki roślin i zwierząt, naruszenia spójności systemu obszarów chronionych ani pogorszenia walorów krajobrazowych.

Podsumowując, ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin pozostają neutralne względem form ochrony przyrody oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie prawa krajowego i międzynarodowego. Realizacja Programu nie będzie skutkować naruszeniem różnorodności biologicznej ani integralności systemu przyrodniczego Gminy, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony elementów wrażliwych, takich jak pomniki przyrody.

4. Podsumowanie

Reasumując przeprowadzoną analizę w świetle uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także uwzględniając charakter i zakres planowanych przedsięwzięć zawartych w projekcie Gminnego

Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin, stwierdza się, że analizowany dokument stwarza ogólne, kierunkowe ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Analiza wykazała, że żadne z przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skomlin na liście przedsięwzięć podstawowych nie stanowi przedsięwzięcia określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839).

Ewentualne ramy dla realizacji tego typu przedsięwzięć odnoszą się wyłącznie do działań uzupełniających, które zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji mają charakter ogólny, nieskonkretyzowany pod względem lokalizacji i zakresu oraz wynikają bezpośrednio z zapisów Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026–2036. Tym samym GPR nie wprowadza nowych, szczegółowych ustaleń w tym zakresie, a jedynie odzwierciedla kierunki rozwoju przyjęte w dokumencie strategicznym.

Planowane przedsięwzięcia podstawowe o charakterze infrastrukturalnym będą realizowane głównie w obrębie istniejącej zabudowy oraz terenów już zagospodarowanych, co ogranicza skalę ingerencji w środowisko. Potencjalne oddziaływania mogą wystąpić wyłącznie na etapie realizacji robót i będą miały charakter lokalny, krótkotrwały oraz odwracalny. Nie przewiduje się natomiast negatywnego wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 ani na elementy środowiska wymagające szczególnej ochrony. Nie przewidziano również oddziaływań transgranicznych oraz skumulowanych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skomlin pozostaje w pełni spójny z przyjętą Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin z dnia 28 stycznia 2026 r. Strategią Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026–2036, stanowiąc jej dokument wykonawczy i uszczegóławiający. Program nie wykracza poza przyjęte w Strategii cele i kierunki działań, a jego realizacja stanowi kontynuację polityki rozwoju gminy. Należy podkreślić, że dla Strategii uzyskano uzgodnienia właściwych organów w zakresie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, co potwierdza brak ryzyka znaczącego oddziaływania na środowisko na poziomie dokumentu nadrzędnego.

Uwzględniając powyższe, a także skalę, charakter i lokalizację planowanych działań, należy stwierdzić, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skomlin nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko, a potencjalne oddziaływania będą miały charakter ograniczony, przejściowy i kontrolowany. W konsekwencji zasadne jest odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Wójt Gminy Skomlin

/-/ Grzegorz Maras